

סטטיסטיקה 37

הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה

סקר
נוח אדם

סקר כוח אדם, שנערך מאז 1954, הוא סקר משקי הבית הוותיק ביותר והגדול ביותר שעורכת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בשנים האחרונות נחקרים בו בכל שלושה חודשים כ-22,000 איש בגילים 15 ומעלה. הסקר נערך באופן שוטף. אוכלוסיית הסקר כוללת את התושבים הקבועים של מדינת ישראל, כמו גם תיירים ותושבים ארעיים השוהים בארץ יותר משנה ברציפות.

הסקר מספק את הצרכים של מוסדות מדינה ומחקר, חברות עסקיות והציבור הרחב במידע עדכני ומפורט על היבטים שונים של כוח העבודה, כגון משלחי יד, מעמד בעבודה, שעות עבודה והכנסות. בסקר נאספים גם נתונים על תכונות של כל האוכלוסייה הבוגרת, כגון השכלה ותנאי דיור. בנוסף, נלווית לסקר מדי פעם חקירה של נושאים מיוחדים.

המידע הנאסף בסקר נשמר בסודיות ומתפרסם, כסיכומים סטטיסטיים בלבד, בפרסומים שונים של הלמ"ס, שהמרכזי שביניהם הוא הפרסום השנתי "סקרי כוח אדם", וכן בכלי התקשורת.

ברצוננו להודות למשתתפים בסקר, שרק בזכות נכונותם לשתף פעולה במילוי השאלון, ניתן לספק את המידע על האוכלוסייה בגיל העבודה ועל משקי הבית בישראל. ההיענות לסקר חשובה מאוד, כי כל משתתף מייצג כ-200 אנשים אחרים הדומים לו מבחינת הגיל, המין ואזור המגורים.

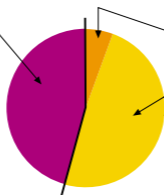
1. בני 15 ומעלה, לפי תכונות כוח העבודה האזרחי, 2002

סך הכל: 4,706 אלף

אינם בכוח העבודה
2,159 אלף

בכוח העבודה
2,547 אלף

בלתי מועסקים
262 אלף
מועסקים
2,285 אלף

הסברים

בכוח העבודה: מועסקים ובלתי מועסקים.

מועסקים: אנשים שעבדו בשבוע הקובע תמורת שכר או רווח, כולל גם כאלה שנעדרו זמנית מעבודתם.

בלתי מועסקים: אנשים שלא עבדו כלל בשבוע הקובע, חיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות שקדמו לפקידתם בסקר והיו יכולים להתחיל לעבוד לו הוצעה להם עבודה מתאימה.

אינם בכוח העבודה: אנשים שלא עבדו בשבוע הקובע, כגון חיילים בשירות סדיר (חובה וקבע), תלמידים, עקרות בית, אנשים שאינם מסוגלים לעבוד, וכן אנשים החיים מקצבת פנסיה, מרנטה וכו'.

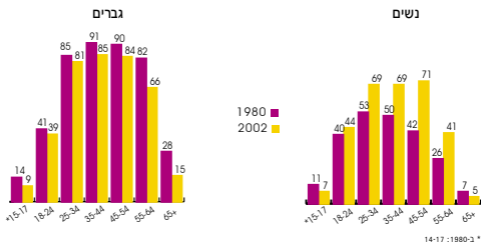
השבוע הקובע: השבוע שהסתיים לפני הפקידה בסקר.

ענף כלכלי: הענף שאליו משתייך המפעל או המוסד שהמועסק עבד בו.
משלח יד: מתייחס לעבודה שהאדם מבצע במקום עבודתו, בלי להתחשב במקצוע שהוא למד, אם אינו עוסק בו.

כוח העבודה האזרחי

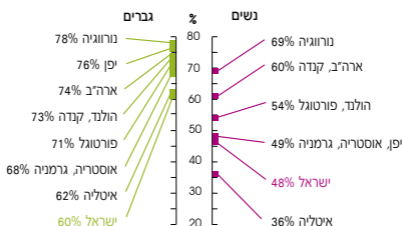
- בשנת 2002 מנה כוח העבודה האזרחי כ-2.5 מיליון איש – 1.4 מיליון גברים ו-1.1 מיליון נשים. בהשוואה ל-2001 גדל כוח העבודה ב-48 אלף איש, 60% מהם נשים.
- שיעור הגידול של כוח העבודה בין 2001 ל-2002 היה 1.9%, שהוא קטן משיעור הגידול של מספר האנשים (בני 15 ומעלה) שלא השתייכו לכוח העבודה (2.6%). מספר המועסקים גדל ב-1% ומספר הבלתי מועסקים – ב-12%.
- כוח העבודה היווה 54% מהאוכלוסייה בגיל 15 ומעלה: 60% מהגברים, בהמשך למגמת ירידה מתונה (64% ב-1980), ו-48% מהנשים, בהמשך למגמת עלייה ניכרת (36% ב-1980). בעקבות מגמות אלו, גדל בהתמדה חלקן של הנשים בכלל האנשים השייכים לכוח העבודה והגיע ל-46% (37% ב-1980).

2: שייכים לכוח העבודה לפי גיל ומין, אחוזים, 1980, 2002

- בגילי העבודה העיקריים (25-54) השתייכו לכוח העבודה 1.9 מיליון איש (76% מבני גילים אלו), ולא השתייכו אליו כ-600 אלף איש. 35% מהאל שייכים היו גברים. הסיבות העיקריות לכך שהגברים בגילים אלו לא היו בכוח העבודה היו מחלה או נכות (33%) ולימודים (30%), ומהנשים, 67% טיפלו בילדים או במשק הבית.
- אחוז הגברים היהודים בכוח העבודה (60%) דומה לזה של הגברים הערבים, ואילו אחוז הנשים היהודיות (54%) גדול במידה רבה מזה של הנשים הערביות (17%).
- אחוז עולי 1990 ואילך בכוח העבודה, גברים ונשים, דומה לזה שבאוכלוסייה היהודית.

3: שייכים לכוח העבודה, לפי מין, אחוזים מבני 15 ומעלה, מדינות שונות, 2002

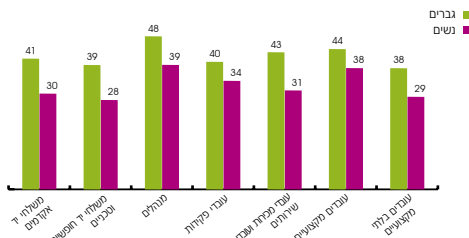

מקור: ארגון העבודה הבינלאומי

- בהשוואה למדינות המתועשות, בישראל נמוך שיעור ההשתייכות לכוח העבודה, בעיקר בקרב הגברים.
- שיעור ההשתייכות לכוח העבודה גדל עם העלייה ברמת ההשכלה. כך, למשל, מתוך האנשים שלמדו 11-12 שנים השתייכו לכוח העבודה 55%, ומאלו שלמדו 16 שנים או יותר – 77%.

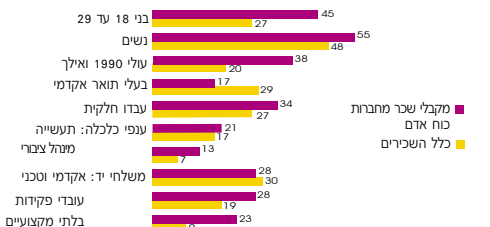
- ממוצע שעות העבודה לשבוע למועסק היה 37 שעות – 42 שעות לגבר (הן יהודי והן ערבי) ו-31 שעות לאישה (הן יהודיה והן ערבייה).
- ממוצע שעות העבודה לשבוע בענפים השונים בין 26 שעות בחינוך לבין 43 שעות בבניון.

7: ממוצע שעות עבודה לשבוע למועסק, לפי משלח יד ומין, 2002

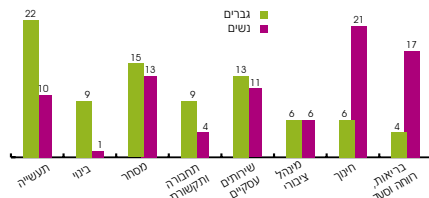
- 24% מכלל המועסקים (539 אלף) עבדו בדרך כלל חלקית (פחות מ-35 שעות בשבוע). מכלל הגברים המועסקים 12% עבדו חלקית, ומכלל הנשים המועסקות – 37%.
- מכלל העובדים בדרך כלל חלקית, 86% היו שכירים. מבין השכירים שעבדו בדרך כלל חלקית ל-21% המשרה נחשבה למלאה (כגון למורות ולגנות). השאר עבדו חלקית בעיקר מכיוון שלא מצאו עבודה מלאה (24%), למדו (17%), לא היו מעוניינים במשרה מלאה (13%) או טיפלו בילדים/בנשקם הבית (13%).
- 7% מכלל המועסקים נעדרו מעבודתם, וזאת בעיקר בגלל חופשה (58%), מחלה (17%), חופשת לידה (9%) או שירות מילואים (6%).
- שכירים מהווים 87% מהמועסקים (82% מהגברים ו-91% מהנשים) ועצמאיים – 11% (16% ו-6% בהתאמה). עם השנים גדל חלקם של השכירים: בקרב היהודים הוא עלה מ-78% ב-1980 ל-87% ב-2002, ובקרב הערבים – מ-73% ל-86%, בהתאמה.
- 48% מהמועסקים עבדו מחוץ ליישוב מגוריהם (43% ב-1990), 53% מבין הגברים ו-42% מבין הנשים.
- 60% מהמנהלים עבדו מחוץ ליישוב מגוריהם, שיעור גבוה מזה שבקרב בעלי משלחי יד אחרים.
- 37 אלף שכירים קיבלו שכר מחברות כוח אדם בשנת 2002, לעומת 48 אלף ב-2001 – ירידה של 24% (26% בקרב הגברים ו-22% בקרב הנשים).

8: תכנות של מקבלי שכר מחברות כוח אדם ושל כלל השכירים, אחוזים, 2002

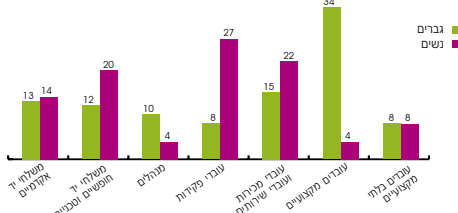
- ב-2002 היה מספר המועסקים 2.3-מיליון (90% מכוח העבודה); כ-1.2 מיליון גברים וכ-1.0 מיליון נשים.

4: מועסקים, לפי ענפי כלכלה עיקריים ומין, אחוזים, 2002

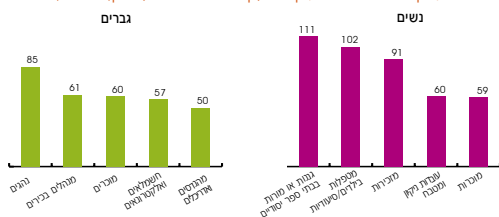
- מאז 1995 קטן מספר המועסקים בתעשייה ב-7% ובבניון ב-16%. בשאר הענפים הוא גדל, ובעיקר שירותים עסקיים (ב-56%), ובשירותי בריאות, רווחה וסעד (ב-36%). חלקם של העובדים בתעשייה בכלל המועסקים קטן מ-21% ב-1995 ל-17% ב-2002, אף שענף זה הוא עדיין הגדול ביותר. ממועסקים בתעשייה עובדים בעיקר בענפי המזון (15%), המתכת (13%) והכימיקלים (8%).
- שני ענפי התעסוקה העיקריים של מועסקים יהודים הם תעשייה (16%) ומסחר (14%) ושל מועסקים ערביים: בניין (18%) ומסחר (16%).
- עולי 1990 ואילך נמוכים בעיקר בתעשייה (25%) ובשירותי בריאות, רווחה וסעד (17%).

5: מועסקים, לפי משלחי יד (קבוצות ראשיות) ומין, אחוזים, 2002

- עם העלייה ברמת ההשכלה של האוכלוסייה, עלה חלקם של בעלי משלחי יד אקדמיים, חופשיים וטכניים ומנהלים: מ-31% ב-1995 ל-36% ב-2002.

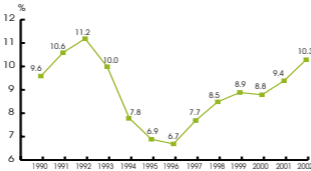
6: מועסקים במשלחי יד עיקריים (קבוצות מפורטות) ומין, אלפים, 2002

בלתי מועסקים

● בשנת 2002 הגיע מספר הבלתי מועסקים בישראל ל-262 אלף, (145 אלף ב-1995) שהם 10.3% מכוח העבודה. מספר הבלתי מועסקים גדל בשנה זו, בהשוואה ל-2001, ב-12%, לעומת גידול של 1% במספר המועסקים. כמו בכל השנים, היה שיעור הנשים הבלתי מועסקות (10.6%) גדול משיעור הגברים הבלתי מועסקים (10.1%).

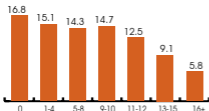
9: בלתי מועסקים, אחוזים מכוח העבודה, 2002-1990

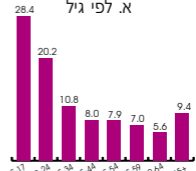
● בעוד שבישראל עלה שיעור הבלתי מועסקים בשנים האחרונות, ברוב המדינות המפותחות הוא ירד. באירלנד, לדוגמה, הוא ירד מ-12.3% ב-1995 ל-4.4% ב-2002. בהולנד: מ-6.9% ל-2.8%, בבריטניה: מ-8.7% ל-5.1% ובצרפת: מ-11.7% ל-8.8%.
● בקרב היהודים הגיע שיעור הבלתי מועסקים ל-9.8% ובקרב הערבים ל-13.4%.
● שיעור הבלתי מועסקים בקרב עולי 1990 ואילך גבוה יותר מאשר בכלל האוכלוסייה: 11.8%, ובקרב העולים שהגיעו מ-1998 הוא אף הגיע ל-15.1%. עם זאת, בקרב העולים, שעלו ב-1990-1991, הוא קטן מאשר בכלל האוכלוסייה: 8.8%.

10: בלתי מועסקים, לפי גיל ולפי שנות לימוד, אחוזים מכוח העבודה בכל קבוצה, 2002

ב לפי שנות לימוד

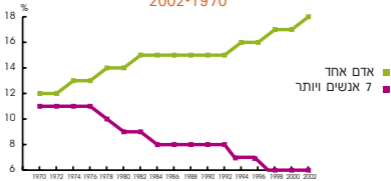
א. לפי גיל

● חלקם של הבלתי מועסקים המחפשים עבודה יותר משנה גדל מ-6% ב-1997 ל-14% ב-2002. 80% מהבלתי מועסקים חיפשו עבודה במשרה מלאה.
● 51% מהבלתי מועסקים חיפשו עבודה בארבע דרכים או יותר. חיפוש עבודה התבצע בעיקר באמצעות חברים (78%), מודעות בעיתונות או באינטרנט (78%), פנייה אישית למעסיק (68%), שירות התעסוקה (60%) וחברות כוח אדם (56%).
● כמחצית מהבלתי מועסקים ב-2002 עבדו בישראל בשנה קודמת. ענפי הכלכלה העיקריים שבהם עבדו היו: תעשייה (21%), מסחר (17%) ושירותים עסקיים (15%), ומשלחי היד העיקריים שלהם היו: עובדי מכירות (24%), עובדים מקצועיים (24%) ועובדי פקידות (17%).
● הבלתי מועסקים שעבדו בישראל בשנה קודמת הפסיקו לעבוד בעיקר בשל פיטורים בעקבות צמצומים (53%), התפטרות (15%) או שעבודתם הסתיימה (14%).
● בנוסף לבלתי מועסקים, היו 43 אלף אנשים שהתייחסו מחיפוש עבודה, כלומר הם חיפשו עבודה ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר, היו מעוניינים לעבוד ויכלו להתחיל לעבוד אילו הוצעה להם עבודה מתאימה. יותר ממחציתם היו נשים. 51% מהם סברו שלא הייתה עבודה מתאימה באזור מגוריהם.

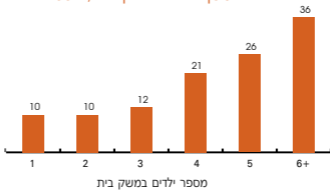
● ב-2002 היו בישראל 1.8 מיליון משקי בית. בממוצע היו במשק בית 3.4 נפשות. ממוצע הנפשות במשקי בית יהודיים ירד בין 1980 ל-2002 מ-3.4 ל-3.1 ובמשקי בית ערביים מ-6.3 ל-5.1. במשק בית של עולי 1990 ואילך היו בממוצע 2.9 נפשות.

11. משקי בית שבהם אדם אחד ומשקי בית שבהם 7 אנשים ויותר, % 2002-1970

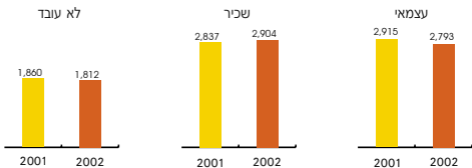
● 72% ממשקי הבית (1.3 מיליון משקי בית) היו משקי בית עם מועסקים. מתוכם, ב-46% היה מועסק אחד, ב-44% היו 2 מועסקים, וב-10% היו 3 מועסקים או יותר. ● ב-882 אלף משקי בית היה לפחות ילד אחד עד גיל 17, ובסך הכל היו במשקי בית 2,073 אלף ילדים. 16% מהילדים חיו במשקי בית ללא אף מועסק (13% מהילדים היהודים ו-26% מהילדים הערבים). ב-36% ממשקי הבית עם 6 ילדים ויותר לא היה אף מועסק, לעומת 10% במשקי הבית עם ילד אחד.

12. משקי בית עם ילדים ובלי מועסקים, לפי מספר ילדים במשק הבית, אחוזים מסך הכל בכל קבוצה, 2002

● לפי סקר הכנסות, הסתכמה ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו למשק בית בשנת 2002 ב-11,385 ש"ח לחודש. בניכוי תשלומי חובה הגיעה ההכנסה הכספית הפנויה ("הכנסה נטו") ל-8,730 ש"ח, וההכנסה נטו לנפש במשק בית – ל-2,610 ש"ח. 77% מההכנסה הכוללת של משק הבית מקורה בעבודה ועוד 13% מקורה בתמיכות ובקצבאות ממוסדות בארץ.

13. הכנסה כספית חודשית נטו לנפש במשק בית, לפי מעמד בעבודה של ראש משק בית, ש"ח, 2001, 2002

תכונות האוכלוסייה

תכונות כוח עבודה במחוזות ובערים שבהן מעל 100,000 תושבים, 2002

% משקי בית ללא מועסקים		% עובדים מחוץ ליישוב המגורים	% בלתי מועסקים מכוח העבודה	% בכוח העבודה מבני 15+	מחוזות וערים
מזה: פנסיונרים*	סך הכל				
15	28	48	10.3	54	סה"כ
13	30	17	8.9	46	מחוז ירושלים ירושלים
13	31	7	9.2	44	
10	30	48	11.4	49	מחוז הצפון
18	31	47	10.7	53	מחוז חיפה חיפה
24	36	18	11.0	53	
13	22	59	9.3	59	מחוז המרכז נתניה פתח תקווה ראשון לציון
21	34	38	12.9	54	
18	25	42	7.6	58	
14	20	60	8.2	61	
19	30	54	9.4	57	מחוז תל אביב בני ברק בת ים חולון רמת גן תל אביב-יפו
17	39	47	10.6	37	
23	36	74	11.6	54	
19	27	63	10.8	58	
21	29	65	7.8	60	
20	31	30	10.0	60	
15	31	33	13.9	52	מחוז הדרום אשדוד אשקלון באר שבע
16	30	38	11.4	52	
16	32	33	17.0	54	
16	34	19	14.8	52	
2	12	69	6.4	61	יהודה ושומרון וחבל עזה**

* משקי בית שבהם רק פנסיונרים, כלומר זכאים לקצבת זקנה מהמוסד לביטוח הלאומי (גברים בני 65 ומעלה ונשים בנות 60 ומעלה).
** אנשים הגרים ביישובים יהודיים.

פרסומים מיוחדים של הלמ"ס

סקרי כוח אדם 2002, מס' 1218
משקי בית — תכונות כלכליות וצפיפות דיור 1998-2001, מס' 1209
סקר הכנסות 2002, מס' 1220

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

אינטרנט: www.cbs.gov.il
חאל: info@cbs.gov.il | טל: 02-6592666 | פקס: 02-6521340

כתיבה: אדית נוי ונורית יפה | עריכת לשון: רינת דוויק-סיקסק
צילום: יהודה שטובי | עיצוב: נבון ארט